

NEDRÁŽNÍ

OBZOR

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

12

PROSINEC
2022

- Ze zápisníku M. Novotného str. 2
- Odbory a ekonomika str. 2
- Vedení NeRV informuje str. 5
- RYKO navýšilo mzdy str. 6
- SON str. 7
- O zdraví... str. 9
- Sport str. 10
- Tip na dovolenou a na výlet str. 11
- Blahopřejeme str. 12

Bc. Renata Dousková
místopředsedkyně OSŽ
a předsedkyně NeRV OSŽ

Vážené kolegyně, vážení kolegové a milí čtenáři nedrážního magazínu Obzor,

v době, kdy držíte v ruce poslední letošní číslo nedrážního magazínu, je advent již v plném proudu. Opět tu máme ten zvláštní adventní čas, kdy vzpomínáme na dobu minulou, na zajímavé chvíle v roce 2022 a na zajímavá setkání jak doma, tak v zahraničí.

Čas adventu máme vždy provoněn kořeněným vínem a naplněn dobrotami sladkými či slanými. Nenechme si ujit příležitost setkání s rodinou, přáteli nebo kolegy. Společně s nimi zavzpomínáme na lidi vám blízké, a na ty, kteří dnes tu s námi nejsou, a proto častěji navštěvujeme kostely a chrámy. Vždy z nich na nás dýchne klid a pokora a možná je to vůně svíček, kadidla nebo ošudypřítomného jeřlíč a nepopsatelná vůně Vánoc. Užijeme si tu vůni, stejně tak jako malých dětí s jiskřičkami očekávání v jejich očích, kde nalezneme vše, na co jsme možná i zapomněli; a to je radost, touha, nedočkavost, malá i velká přání. Čerpejme z nich onu radost ze života a bude nám všem líp. Vždyť na světě je přece krásně.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí čtenáři, dovoluji mi touto cestou poděkovat dopisovatelům za jejich příspěvky do tohoto internetového měsíčníku a poděkovat i redakci magazínu 'Nedrážní Obzor', bez jejichž činnosti by toto periodikum nebylo vydáváno.

Příjemné prožití svátků vánočních, pohodu a klid v kruhu rodinném i mezi přáteli, stále zdraví, hodně radosti a žádné strasti v roce 2023.

Foto: Miroslav Novotný

Po vodíkovém vlaku přišly na řadu vodíkové autobusy

Po vodíkovém vlaku na železnici se během pro-
síce objevily na silnicích vodíkové autobusy.
Testy vodíkových autobusů proběhly v Mostě
a na meziměstské lince z Ostravy do Havířova.

V Mostě se tři dny testoval vodíkový au-
tobus Caetano od Toyoty. Tento autobus byl
nasazen na linku 17, která patří k těm nej-
náročnějším, co se týká vytiženosti i profi-
lu s převýšením. Účelem tohoto testování je
zjištění, jak se bude autobus chovat z pohle-
du funkčnosti a jakou bude mít skutečnou
spotřebu. Město Most zvažuje do konce roku
2026 částečnou výměnu naftových autobu-
sů za autobusy s alternativním pohonem jako
jsou elektrobuses a vodíkové autobusy. Nákup
vodíkových autobusů zvažuje i Dopravní pod-
nik města Ústí nad Labem.

V Moravskoslezském kraji se na linkách
440, 441 a 442, které fungují jako meziměst-
ská linka mezi Ostravou a Havířovem, testoval
autobus Modulo slovenského výrobce. Jde
o elektrobuses s dojezdem do 110 km doplně-
ný o vodíkový palivový článek, který umožňu-
je dojezd až 410 km. Cílem tohoto testování je
potvrzení, že vodík lze brát jako vhodné pali-
vo pro dopravu v budoucnosti.

Moravskoslezský kraj se rád prezentuje jako
průkopník ve využívání vodíku, kdy například
v Ostravě vznikla první veřejná plnicí vodíko-
vá stanice nebo plánem vybudovat vodíkové
město (o kterém se již nějakou dobu nemluví).
Dopravní podnik města Ostravy chtěl vodíko-
vé autobusy provozovat již v roce 2023, ale
podmínky soutěže nebyly nastaveny s ohle-
dem na novou technologii, kterou mají jen
některé firmy a většina výrobců je ve fázi tes-
tování, takže byla původní soutěž na dodávku
vodíkových autobusů zrušena.

Kdy se začnou vodíkové autobusy plnohod-
notně zapojovat do provozu zatím není jisté, lze
říci, že to již není hudba daleké budoucnosti, ale
první by se mohly objevit během několika roků.
S technologickým vývojem výroby vodíku se

jeho cena snižuje a jakmile se přiblíží do cenové
relace shodné s naftou, lze předpokládat obrov-
skou poptávku po vozidlech na vodík.

Autor: Ondřej Hájek

Vybral: Tomáš Šlachta

Zdroj: ČTK

Vodíkový autobus v Mostě

NA VÍDEŇSKÉ LETIŠTĚ POJEDOU Z BRNA PŘÍMÉ VLAKY

Smlouvu na zajištění přímého železničního spojení Brna a mezinárodního letiště Vídeň-Schwechat schválili brněnští radní.

Na provoz pravidelné linky zajišťující dopravní obslužnost bude město poskytovat dopravci, společnosti RegioJet, kompenzace.

Pilotní provoz potrvá do 10. června příštího roku, za 299 spojů zaplatí město firmě 9,5 milionu korun, za každý vlak tedy zhruba 31 800 korun.

„Od 12. prosince 2022 do 19. února 2023 bude jezdit jeden ranní vlak do Vídně a večerní zpět do Brna každé pondělí, středu, pátku a neděli s výjimkou dvou svátečních dní, tedy 25. prosince a Nového roku. V období od 20. února do 10. června příštího roku bude toto spojení fungovat denně. Souhrnně půjde v tomto zkušebním provozu o 299 samostatných jízd s celkovým dopravním výkonem 49 933 vlakových kilometrů,“ uvedla primátorka města Brna Markéta Vaňková.

—RED—

Ze zápisníku Miroslava Novotného

LISTOPAD A PROSINEC

Dva báječné měsíce. I když prší, je bláto, mlha, nevlídno...

To je neotřesitelný fakt. Jen však na tyto dva předvánoční měsíce pomyslíme, ucítíme jehličí, tlející listy, vanilku a skořici, máme chuť zapálit po domě svíčky, zachumlat se do deky a pustit si koledy, nebo natáhnout brusle a pořádně vymrznout na kluzišti. Večer potom psát vánoční přání a nechat se unášet vůní purpury, nebo jedlových větví. K těm předvánočním časům patří pořádná slota. Taková, abyste měli chuť, někde se schovat.

V posledních měsících jsme zahlceni díky médiím jen těmi nejpochmurnějšími vize-
mi a zprávami. O tom, co je dobré, vese-
lé nebo záslužné, se jaksí mlčí. V rádiu sly-
šíte nejruznější hudební interpret, které

jen stěží rozpoznáte od sebe s tex-
ty jak z pomocné školy a v televizi
jdou laciné reality show, a staré díly
krimi seriálů dokolečka dokola. Jistě
jste sami na sobě pozorovali, jak kle-
sáte na mysl.

Je třeba si říci a dost. Je tolik báječné mu-
ziky, která se dá poslouchat. Tolik báječných
filmů, které stojí za shlédnutí. Zkuste třeba
„Snídaně u Tiffaniho“. Ty dialogy! Nádhera.
Řada z vás miluje knihy. Jednou za čas si ně-
jakou koupí a pak se snaží najít si na ni čas.
Ta vůně knižního papíru je neodolatelná. Bě-
hem chvilky vás přenesení, kam budete chtít.
Čas se dá trávit velmi pohodově a vždy přes-
ně tak, jak sami chceme.

K ZAMYŠLENÍ

Stále dnes někdo opakuje „To je tou do-
bou“. Kdepak. Každá doba je taková, jakou si
ji sami uděláme. V každé době chtějí lidé žít.
Jít do kina, pobavit se s přáteli, zazpívat si.

Jistě je škoda každého dne, který pro-
marňujeme. Škoda každé chvilky strávené
u pochmurných zpráv a nudných progra-
mů. Raději se sejděte s přáteli, kamará-
dy nebo s rodinou. Je na vás, zda vyrazíte
na výlet do přírody, na výstavu nebo na vá-
noční trh.

Zdanění dohody o pracovní činnosti v roce 2023 v příkladech

Hoďně zaměstnanců, penzistů, studentů, ale i podnikatelů využívá pro případný přívídělek práci na dohodu o pracovní činnosti. Podívejme se v praktických příkladech, jak se může lišit zdanění.

Zaměstnanec může na základě dohody o pracovní činnosti pracovat pro zaměstnavatele maximálně polovinu stanovené týdenní doby. Dohoda o pracovní činnosti musí být vždy uzavřena písemně. Zdanění u dohody o pracovní činnosti se liší v závislosti na hrubé měsíční odměně, zdali je podepsáno prohlášení k dani či nikoliv nebo jestli má zaměstnanec vyřešen u své pojišťovny pojistný vztah. Jak se může zdanění lišit?

Příklad: Práce na DPČ do limitu

Zaměstnanec Martin si přivydělává na základě DPČ pro druhého zaměstnavatele. Hrubá měsíční odměna v roce 2023 bude činit 3 900 korun. V případě, že je hrubá měsíční odměna z dohody o pracovní činnosti do limitu, potom se z dohody o pracovní činnosti neplatí sociální pojištění ani zdravotní pojištění. Limit pro neplacení pojistného v roce 2023 je 3 999 korun a méně, v roce 2022 to bylo 3 499 korun a méně. Panu Martinovi tedy nebude z dohody o pracovní činnosti sraženo sociální ani zdravotní pojištění. Daň z příjmu bude činit 585 korun (3 900 korun x 15 procent). Prohlášení k dani má pan Martin podepsáno u hlavního zaměstnavatele. Čistá odměna na účet je tak 3 315 korun (3 900 korun – 585 korun).

Student Karel si bude na DPČ s hrubou odměnou do limitu přivydělávat pro dva zaměstnavatele současně, což je samozřejmě možné. Ani z jedné dohody o pracovní činnosti nebude student Karel platit sociální a zdravotní pojištění, neboť limit pro neplacení pojistného se sleduje u každého zaměstnavatele zvlášť.

Příklad: OSVČ přivydělávající si na DPČ

Podnikatelka Renata si bude v některých měsících roku 2023 přivydělávat formou závislé činnosti na dohodu o pracovní činnosti s hrubou odměnou 24 tisíc korun. Paní Renata může u zaměstnavatele podepsat prohlášení k dani a při výpočtu daně z příjmu uplatňovat slevu na poplatníka ve výši 2 570 korun. Na dani z příjmu bude paní Renatě z dohody o pracovní činnosti sraženo 1 030 korun (24 tisíc korun x 15 procent – 2 570 korun). Na sociálním pojištění potom 1 560 korun (24 tisíc korun x 6,5 procenta) a na zdravotní pojištění 1 080 korun (24 tisíc korun x 4,5 procenta). Do daňového přiznání za rok 2023 bude muset podnikatelka Renata uvést nejenom příjmy a výdaje ze samostatné výdělečné činnosti, ale i příjmy plynoucí z práce na dohodu o pracovní činnosti. Od zaměstnavatele si bude muset vyžádat potvrzení o zdanitelných příjmech za rok 2023. Do přehledů pro výpočet ročního zdravotního a sociálního pojištění však bude uvádět pouze hrubý zisk plynoucí ze samostatné výdělečné činnosti. Příjmy ze závislé činnosti se do přehledů neuvádějí.

Příklad: Pracující penzista

Pan Miroslav je ve starobním důchodu a přivydělává si na základě dohody o pracovní činnosti 15 tisíc korun. Pro účely placení zdravotního pojištění je pan Miroslav státním pojištěncem, neprovádí se dopočet do minima. Vzhledem k tomu, že je hrubá odměna nad limit, tak se z ní platí sociální i zdravotní pojištění. Starobní důchodci nejsou od platby pojistného osvobozeni. Na zdravotním pojištění bude panu Jaroslavovi sraženo 675 korun (15 tisíc korun x 4,5 procenta) a na sociálním pojištění 975 korun (15 tisíc korun x 6,5 procenta). Při výpočtu daně z příjmu uplatní pan Miroslav slevu na poplatníka, stejně jako ostatní zaměstnanci, kteří mají u zaměstnavatele podepsáno prohlášení k dani. Sleva na poplatníka je vyšší než vypočtená daň z příjmu, proto pan Miroslav nebude platit žádnou daň z příjmu. Čistá odměna na účet bude tedy 13 350 korun (15 tisíc korun – 675 korun – 975 korun).

Příklad: Povinnost podat daňové přiznání

Paní Alena bude v roce 2023 pracovat současně pro dva zaměstnavatele na dohodu o pracovní činnosti. Hrubá měsíční odměna bude vždy u každého zaměstnavatele více než 21 tisíc korun. Z obou dohod bude tedy paní Aleně sraženo sociální a zdravotní pojištění. Prohlášení k dani bude mít mocí paní Alena podepsáno pouze u jednoho zaměstnavatele, u kterého si sníží vypočtenou daň z příjmu o slevu na poplatníka ve výši 2 570 korun. U druhého zaměstnavatele již slevu na poplatníka neuplatní.

DOUTNAJÍCÍ DLUHOPISY MOHOU VYBOUCHNOUT

Že jsme na pokraji větší recese, anebo v ní už možná jsme, jen jsme to zatím nezanесли do historických knih, dnes nikoho příliš nepřekvapí. Otázkou, kterou si ale všichni kladou, je, odkud přijde onen pomyslný výbuch, jenž bude rámovat příběh krize, která ještě nemá své jméno.

Oči se dlouho upínaly na padající akcie, zejména v některých sektorech. Prstem se ukazovalo na korporátní dluhopisy, na kterých se i v dobrých dobách občas odehrávají divoké obchody. Nebo to stejně jako před třinácti lety bude jedna z bank, které jsou už nyní ve velkých a vleklých problémech? Co když to ale nebude tentokrát ani sektor firem či bank, ale posuneme se o úroveň výš až k samotným vládám?

Státní dluhopisy zažívají opravdu špatné časy. Americké desetileté státní dluhopisy vystoupaly poprvé od roku 2010 nad čtyři procenta a spolu s tím odepisují obrovské ztráty i dříve relativně konzervativní dluhopisové fondy. Celkem je to téměř deset tisíc druhů dluhopisů a problém mají prakticky všechny.

Není to jen horší výsledek, ale za dlouhou

dobu zdaleka nejhorší. Dává to smysl, protože když padají akciové a další investiční trhy, investoři zčásti stahují své peníze do státních dluhopisů, které jsou relativně konzervativní.

Navíc když je situace opravdu vážná, jako je tomu nyní, tak se očekává, že investoři nebudou chtít držet rizikovější dluhopisy, ale svou pozornost nasměrují k těm nejbezpečnějším, což jsou právě ty americké, případně německé či švýcarské. Věřit totiž, že vlády těchto zemí dokážou lidem z daní vzít dostatek peněz, aby dostaly svým závazkům. Stále tomu věří a čtyři procenta nejsou žádná katastrofa, naopak je to stále dobrý výnos oproti jiným trhům a solidní vládní dluhopisy do portfolií investorů rozhodně patří. Jinými slovy ještě nehoří a hořet ani nemusí, státní dluhopisy ale viditelně doutnají. Máme problémy a riziko není velké, ale zvyšuje se.

Způsobili jsme si to sami zavřením očí před masivním rozhazováním peněz během pandemie, které ale ani s koncem lockdownů nepřestalo. Způsobujeme si to sami tím, že jsme nebyli schopni si dát veřejné finance do pořádku v dobrých letech a v těch špatných si přidě-

láváme více problémů, než by bylo nezbytné nutné. A to platí na celém světě tedy i pro Českou republiku.

Strach z toho mírní i centrální banky, které mají nástroje k tomu, jak ho korigovat. Centrální banky mají na nákupy prakticky neomezené prostředky. Podobný strach z jižních států má eurozóna, kde se nahlas mluví o cílených nákupech dluhopisů předlužených zemí i v době, kdy už se dluhopisy těch zodpovědných budou rozprodávat. Není to zadarmo. Umělé zlevňování zadlužování nezodpovědným vládám je netlačí k zodpovědnosti a nám všem tlačí na vyšší ceny a přesouvá problémy do budoucnosti. Ostatně už nyní jsme trestáni za problémy, které si táhneme z minulosti.

Erár ztloustne a zdraží

Jen stovky propuštěných státních zaměstnanců proti tisícovkám nových

Pouhé procento z celkového počtu asi sedmdesát tisíc úředníků oproti slibovaným třinácti procentům propustí příští rok vláda. Plyne to z návrhu státního rozpočtu. Do škol, k armádě, policii a do integrovaného záchranného systému pak nastoupí téměř osm tisíc nových učitelů, vojáků, strážců zákona a hasičů. Stát bude zaměstnávat rekordních půl milionu lidí.

Výdaje na chod škol, ozbrojených a bezpečnostních složek, soudů či úřadů stoupnou na více než 264 miliard korun, meziročně o 18 miliard. Ještě před čtyřmi lety platy pracovníků hrazených ze státního rozpočtu polykaly o pět desítek miliard méně. Strany současné vládní koalice přitom stále objemnější a dražší správu země v minulosti často kritizovaly.

Jednotlivá ministerstva nyní podle Fialy nahlašují, kolik úředníků k začátku roku skončí.

Vláda zvedla platy úředníků, ale peníze neposlala. Úřady sáhnou do rezerv a pak začnou propouštět

Pracovníky propustí například organizace spadající pod rezort financí, sníží počet tabulkových míst o 360. Z poloviny jsou to posty úředníků, kteří vybírali letos zrušenou silniční daň. Další skoro tři stovky úřednických míst plánuje příští rok ušetřit rezort zdravotnictví, po čtyřiceti jich škrtne ministerstva kultury a místního rozvoje.

O více než šest tisíc učitelů a také nepedagogických pracovníků včetně uklízeček nebo kuchařek naopak posílí školství. Za poslední

čtyři roky vzrostl počet zaměstnanců jen v regionálním školství o víc než třicet tisíc. Navzdory tomu, že se počet pracovníků ve školství neustále zvyšuje, úroveň českých žáků a studentů se podle mezinárodních srovnání zhoršuje. Například základní školy v první polovině roku navštěvovalo přes 950 tisíc žáků, které učilo 90 tisíc pedagogů. Ještě na přelomu devadesátých a nultých let chodilo na ZŠ asi 1,25 milionů dětí, o jejichž vzdělání pečovalo přes 60 tisíc učitelů. Žáků tedy bylo o třetinu více a pedagogů o třetinu méně.

Vedle učitelů nabere vláda i stovky nových vojáků, policistů a hasičů. Armádní nábor vychází ze závazku Česka vynakládat nejpozději v roce 2025 na obranu dvě procenta HDP.

Na problém bobtnající státní správy a celého veřejného sektoru, tedy takzvaného eráru, před několika měsíci upozornila Národní rozpočtová rada. Doporučila vládě, aby zrevidovala jednotlivé agendy a služby a také jejich kvalitu a kvantitu. K takovému kroku se zatím žádný z předchozích kabinetů podle rady neodhodlal.

V počtu pracovníků veřejného sektoru patří Česká republika v porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie k horšímu průměru. Více lidí působí ve státních a samosprávných orgánech a subjektech v severských státech EU či ve Francii, naopak nejméně jich je v Německu, Nizozemsku nebo v Itálii. To vyplývá z údajů Eurostatu.

Loni vzrostly v Česku výdaje na platy státních zaměstnanců meziročně o 12 miliard korun na 239 miliard. Původní návrh rozpočtu na le-

tošný rok počítal s průměrným letošním platem 40 520 korun hrubého měsíčně, nově to bude 42 932 korun hrubého. Průměrná mzda v Česku ve druhém letošním čtvrtletí meziročně stoupla o 1696 korun na 40 086 korun hrubého.

ODBORY TLAČÍ NA RŮST MEZD

Firmy naopak propouštějí, aby přežily

Energetická krize i odstřižení od ruských trhů již dopadají na ekonomiku českých firem. V posledních týdnech oznámily propouštění Česká zbrojovka nebo textilka Juta. Celorepublikově však zaměstnanci vzhledem k růstu cen požadují od nového roku zvýšení mezd a firmy zjevně nepropouštějí proto, aby mohly přidávat zbylým zaměstnancům. Je jasné, že ani letos a zřejmě ani příští rok nebude konečným úspěchem odborových organizací při vyjednávání se zaměstnavateli udržení reálných mezd.

Záměr hromadně propouštět nahlásilo v září Úřadu práce třináct zaměstnavatelů. Nejvíce lidí tak může podle posledních dat přijít o práci v Praze, a to 225. Nad sto zaměstnanců propustí v Moravskoslezském a Královéhradeckém kraji. Jedná se hlavně o pomocníky v oblasti těžby, stavebnictví, výroby a dopravy nebo řidiče.

Meziročně tak vzrostl počet propouštěných zaměstnanců téměř o čtyři sta, oproti srpnu ale o 193 poklesl. Jedná se však pouze o záměr, zaměstnavatelé se ještě mohou rozhodnout, za jak dlouhou dobu skutečně k propouštění přistoupí a zda přijde o práci stejný, nebo nižší než nahlášený počet zaměstnanců. Propouštění předcházela i méně viditelná opatření. Nabírali se noví zaměstnanci jako náhrada za ty, kteří odešli do důchodu nebo z jiných důvodů. Týká se to zejména oborů, jako jsou sklárny, pekárny, hutě, obecně zpracovatelský průmysl. V brzké době dojde nepochybně i na stavebnictví.

Firmy chtějí propustit tisíce lidí. Větší nezaměstnanost je žádoucí, míní odborníci.

V segmentu malých a středních podniků tak asociace očekává, že propouštět bude až pětina firem, a to zejména v energeticky náročných oborech. Na vině nejsou jen vysoké ceny energií, ale i ztráta zahraničních trhů. Například v Rusku byly české firmy nahrazeny jinými dodavateli, zejména z Asie.

Jako příklad lze uvést největší českou textilku Jutu, která propustila v Královéhradeckém kraji 24 lidí v závodě v Úpici, celkový počet se ještě může zvýšit o dalších 26. Už v září a říjnu přitom v Jaroměři propustila sedmdesát lidí kvůli ztrátě ruského trhu. Nyní ztrácí odbyt také úpická pobočka, když její hlavní odběratelé, zemědělci v Nizozemsku, začínají šetřit kvůli vysokým cenám energií a přestávají kupovat tkaniny.

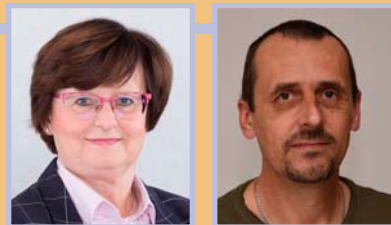
Počty státních zaměstnanců a výdaje na jejich platy

Pramen MF, * návrh státního rozpočtu na rok 2023
(údaje nezahrnují zaměstnance krajů a obcí)

	počet zaměstnanců (v tisících)	výdaje na platy (v miliardách korun)
2017	444,9	167
2018	453,4	187
2019	469,7	209
2020	475,4	227
2021	482,3	239
2022	489,2	246
2023*	497,1	264

Struktura státních zaměstnanců v roce 2022 (v procentech)

Pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci	53,5
Armáda, policie a další ozbrojené a bezpečnostní sbory	29
Civilní zaměstnanci ozbrojených a bezpečnostních složek	3,5
Soudci, zaměstnanci soudů a státní zástupci	2,5
Úřady práce, ČSSZ, finanční úřady apod.	11,5
Pramen výpočet E15	

Soukromí a Google

Vánoce se blíží a s tím i dárky. Do domova přibývá nová elektronika, která začíná být čím dál tím víc závislá na internetu, mobily, tablety, televize apod. Prakticky všude na internetu se potkáte s neustálým potvrzováním cookies, souhlasů, zásad a hromadou dalších, které jsou stále podstrkované a přirozeně je automaticky potvrzujeme, aniž by si je člověk přečetl. Nemusíte se za to stydět, až na pár lidí je nikdo nečte. Stejně je to například s novým telefonem, každý vše potvrdí a nezdržuje se nějakým čtením. Pokusím se vám ve zkratce sdělit, co to vlastně potvrzujeme u mobilních telefonů.

Jako první se vám zobrazí podmínky a smlouva s daným výrobcem mobilního telefonu, tam nebývá nic ojedinělého a obsahově jsou skoro shodné u všech výrobců. Následně povolujete přístup k různým funkcím a službám, jelikož ve většině telefonů jsou předinstalovány aplikace Google, tak se vám objeví Smluvní podmínky Google. V nich najdete základní právní záležitosti, svolení s používáním, že může některé služby přestat nabízet, ale také provádět aktualizace kritických chyb automaticky a informace, že některé programy mají před těmito smluvními podmínkami explicitní přednost. Jednoduše řečeno, **každá služba Google má vlastní podmínky a pravidla**.

Dalšími jsou Smluvní podmínky Google Play, základem je, že můžete stahovat a nakupovat obsah, že souhlasíte s automatickými aktualizacemi, když je vypnete, tak bude aktualizovat automaticky jen kritické chyby. Dle podmínek služby může Google získávat informace o připojení k sítím, o operačním systému, o nainstalovaných aplikacích a o škodlivých URL adresách. Jsou vytvořeny **identifikátory (výrobní číslo SIM a ID odběratele)** a jsou zaslány vašemu operátorovi pro nákupy aplikací přes operátora.

A teď to nejzajímavější, **Zásady ochrany soukromí**, nejdůležitější věc, která se chová nenápadně a bývá schována v textu smluvních podmínek. Nikdo nepochybuje o tom, že Google sbírá data o uživateli, jak informuje o důvodu, „**aby mohl poskytovat lepší služby**“. Při založení účtu zadáváte jméno, heslo a můžete i telefonní číslo (pro ověření) a případně platební údaje. Dále se shromažďuje obsah, který vytvoříte nebo obdržíte od ostatních, jako např. mailů, videa, fotky, dokumenty, tabulky, komentáře apod. Pro **kontrolu provozu** je vašemu zařízení přidělen jedinečný identifikátor, k němuž se přidávají údaje, typ zařízení, informace o systému, údaje o mobilní síti, informace o aplikacích, prohlížečích, službách a dále IP adresy, zprávy o selhání, data, času, URL adresy a aktivity systému.

Pokud se Vám to zdá málo, tak Google **sleduje celkem podrobně vaši aktivitu**, takže ví, co vyhledáváte, co si přehráváte, co nakupujete apod. Dle aplikací i další informace např. Google Telefon může sledovat i proto-

koly o volání, čísla volajících nebo volaných, datum a čas hovorů. Google Zprávy jsou na tom úplně stejně, akorát u SMS, MMS, a tak by se dalo pokračovat u více aplikací Google. Další informace, které o vás zjišťuje pro účely navigace a vyhledávání, je poloha. Používá k tomu GPS, data senzoru, nebo na základě IP adres, Wi-Fi, Bluetooth zařízení a vysílače mobilních sítí.

Podle získaných dat následně může způsobit např. personalizovanou reklamu. Některé informace, které Google získává, **lze omezit nebo vypnout** v nastavení Google, ale mnoho lidí to neví. Moc se ale neradujte, i když si vše vypnete, použije Google magicou formulu „**Oprávněný zájem**“, ten Google umožňuje sbírat některá údaje i bez vašeho souhlasu. Některé data si uchovávají a jiná se po určité době mažou nebo anonymizují. **T.Š.**

Odbory mohou založit i OSVČ

Lidé si zakládají živnost především kvůli flexibilitě, volnosti a daňové výhodnosti, jsou ale i případy, kdy jsou k tomuto kroku dotlačeni zaměstnavatelem, jelikož se tak zaměstnavatel vyhne placení zdravotního a sociálního pojištění.

OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná) neboli živnostníci, kteří jsou formálně OSVČ, ale mají stejnou nebo podobnou pozici u firem jako zaměstnanci a nemají zaměstnance, mohou dle pokynů Evropské komise ke kolektivním smlouvám, která platí od září, se sdružovat za účelem ko-

lektivního vyjednávání. Na toto sdružování nebude přihlíženo jako na zakázanou kartelovou dohodu.

Dosud byli živnostníci ve většině zemí, včetně České republiky, vnímáni jako podniky a vztahovalo se na ně pravidlo, kdy kolektivní aktivity jsou hodnoceny jako kartel. Na to bude reflektovat i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jelikož své šetření provádí i na základě pokynů Evropské komise.

Neočekává se, že živnostníci budou mít o sdružování velký zájem, jelikož celkově je v České republice snaha zakládat odborové organizace hodně malá. Přichází ale možnost, že již existující odbory budou hájit i požadavky OSVČ jako např. Evropská federace novinářů, která ohlásila, že může vyjednávat kolektivní smlouvy i pro kolegy na volné noze.

Jednu z výhod, kterou by živnostníci mohli získat, je zastoupení na tripartitě a hájit tak zájmy statisíců OSVČ, vést s vládou, hospodářskými a sociálními partnery diskuzi nad jejich zájmy. Velkým paradoxem je, že ze zákona je zřízená Hospodářská komora, která zastřešuje živnostníky a podniky, ale není členem tripartity, takže nemůže plně dělat své poslání při obhajobě zájmů této skupiny. **T.Š.**

Když sledujeme oprávněné zájmy

Vaše informace zpracováváme pro účely našich oprávněných zájmů a zájmů třetích stran a používáme při tom vhodná bezpečnostní opatření, která chrání vaše soukromí. To znamená, že vaše informace zpracováváme například pro tyto účely:

- Poskytování, údržba a zdokonalování našich služeb, aby splňovaly potřeby našich uživatelů.
- Vývoj nových produktů a funkcí, které našim uživatelům budou užitečné.
- Pochopení, jak lidé naše služby používají, abychom je mohli zajišťovat a zdokonalovat.
- Přizpůsobení služeb za účelem zajištění lepšího uživatelského dojmu (a v relevantních případech zajištění věkové přiměřenosti obsahu)
- Marketingová činnost, kterou uživatele informujeme o našich službách.
- Poskytování reklam, což nám umožňuje poskytovat mnoho našich služeb bez poplatku (v případě personalizovaných reklam vás požádáme o souhlas)
- Zjišťování, zabraňování a jiná řešení proti podvodu, zneužití a bezpečnostním či technickým problémům s našimi službami.
- Ochrana před poškozením práv, majetku nebo bezpečnosti společnosti Google, našich uživatelů nebo veřejnosti tak, jak to vyžadují nebo povolují právní předpisy, včetně zveřejňování informací orgánům státní správy
- Provádění výzkumu, kterým vylepšujeme služby pro uživatele a k prospěchu veřejnosti.
- Plnění závazků k našim partnerům, jako jsou vývojáři a držitelé práv.
- Uplatňování právních nároků, včetně prošetřování potenciálních porušení příslušných smluvních podmínek.

VE SPOLEČNOSTI RYKO DOŠLO K NAVÝŠENÍ MEZD

RYKO a.s. se specializuje na celou plejádu služeb souvisejících s kontrolou, technickou prohlídkou, opravou, rekonstrukcí nebo čištěním železničních nákladních vozů všech řad a typů. K tomu jsme vybaveni vyspělou linkou na opravy dvojkolí či podvozků, stejně jako boxovými stáními pro tryskání, lakování, běžné či rozsáhlé opravy. Čištění cisternových vozů a provádění těsnostních i periodických zkoušek vozů přepravujících třídu nebezpečnosti 2, 3, 6, 8 a 9 dle RID jsou samozřejmým doplněním našich služeb, stejně jako mobilní servis. Naše vysoká flexibilita, profesionalita a rozmanitost poskytovaných služeb jsou základními principy našeho partnerství se zákazníky. Znalost potřeb našich zákazníků, kvalitní tým odborníků, vyspělá technologie a firemní kultura je cesta, kterou se v opravárenství vydali do 21. století.

Ve společnosti rovněž pečují o své zaměstnance. Podívejme se například na jejich benefitní systém pro tento rok:

■ **5 týdnů dovolené** – Pro všechny zaměstnance bez rozdílu

■ **Příspěvek na stravování** – Výběr ze standardních/extra/speciál obědů – cena pro zaměstnance 39 Kč/45 Kč/57 Kč – Možnost objednání i tzv. chlazenek – obědy pro odpolední a noční směnu

■ **Pracovní oblečení** – Pro zaměstnance pracující v prostoru výroby – Zdarma pracovní oblečení na míru, praní/opravy zajišťuje RYKO

■ **Příspěvek na penzijní nebo životní pojištění** – Příspěvek až do výše 2 000 Kč – Po jednom roce ve výši 3 % ze mzdy, po 3 letech trvání 5 % ze mzdy zaměstnance

■ **Tarif zdarma – volání, SMS, data** – zdarma volání/SMS v rámci EU, zdarma 5 GB

■ **Netradičně tradiční odměny** – Vánoční odměna – výše je závislá na hospodářských výsledcích firmy – až 10 000 Kč

■ **Náborový příspěvek** – 10 000 Kč (nárok na vyplacení po zkuš. době)

■ **Systém caterie – Benefit plus** – Nárok po uplynutí 3 měsíců trvání pracovního poměru, 50 bodů denně za neparkování na firemních parkovištích, ročně 3 000 Kč na benefitní účet – 1 000 Kč k narozeninám, 2 000 Kč vždy v dubnu, věrnostní bonus již po 2 letech v RYKO a.s. – dle hospodářského výsledku firmy, nákup zboží a služeb v oblasti péče o zdraví, kultury, vzdělávání, cestování a sportovního využití

■ **Odměna za doporučení nového zaměstnance** – 20 000 Kč (vyplácí se postupně)

■ **Zaměstnanec měsíce** – Odměna za mimořádný pracovní výkon v rámci měsíce – až 5 000 Kč

■ **Odměny v souvislosti s dosažením životního a pracovního výročí** – Odměna při dosažení 50 let věku ve výši 10 000 až 30 000 Kč podle délky trvání pracovního po-

měru. Odměna při odchodu do starobního důchodu až do výše trojnásobku průměrné měsíční mzdy.

■ **Benefity ČSOB** – Vedení účtu zdarma – Zvýhodněné sazby na vybrané bankovní produkty

■ **Věrnostní karta na nákup pohonných hmot u DPMD, a.s.** – Nárok po uplynutí 3 měsíců trvání pracovního poměru – Sleva – benzin 0,50 Kč/litr a nafta 0,60 Kč/litr.

Od prvního června došlo ke změnám v odměňování. Na základě dosahovaných ekonomických výsledků a po jednání s odborovou organizací se vedení společnosti rozhodlo reagovat na zvyšující se inflaci navýšením tarifních mezd. Současně s plošným navýšením mezd reaguje také na potřebu zvýšení jistoty zaměstnanců v odměňování přesunutím části střediskového hospodaření do základu, tedy do výše tarifů. Oba tyto faktory způsobí výrazné navýšení dosavadní hodnoty tarifů.

Samozřejmě nezapomínají zde ani na TH pracovníky, kteří mají střediskové hospodaření jako významnou součást odměňování a též u nich část přesunuli do základních mezd.

A jak to vše hodnotí ředitel společnosti RYKO Martin Vošta? Dejme mu slovo:

„Zvládli jsme covid, želíme bezprecedentnímu nárůstu cen veškerých energií, v Evropě probíhá válka, ne nepodobná té před osmdesáti lety.

Při všech těchto změnách se změnilo i RYKO. Postoupila digitalizace, máme stabilní strukturu zákazníků s jasnými a náročnými požadavky a jsme technologicky významně modernější. Naše směřování je našimi partnery vysoce ceněno a přináší nám možnost rozvíjet obchodní vztahy s nejnáročnějšími evropskými zákazníky.

To vše by nebylo možné bez podpory zákazníků, akcionářů, zaměstnanců a dodavatelů. To právě díky našim zaměstnancům máme potřebnou kapacitu výroby, potřebné dovednosti a schopnost čelit i velmi náročným zadáním. Díky jim ukončujeme 240 vagonů a 1 200 dvojkolí měsíčně. Můžeme se tak považovat za nejmodernější opravnu v regionu.

Velmi dobře zvládnutý covid, dobře nakoupené energie a velká pracovitost všech, kteří v RYKO zvládají současné výzvy v logistice i v obchodě, mi dává optimismus.“

FOND RYKO – PODZIMNÍ VÝZVA

Zaměstnanci firem skupiny RYKO a.s. mají vždy na podzim další příležitost získat podporu pro neziskovou organizaci či neformální občanskou iniciativu, ve které se osobně či přes své rodinné příslušníky aktivně angažují.

Stačí ve spolupráci s daným subjektem vyplnit jednoduchou žádost o nadační příspěvek a jejich jménem ji podat.

O kolik peněz si mohli požádat?

Minimálně 10 000 Kč na projekt.

Objem prostředků k dispozici: min. 50 000 Kč.

Kdy je mohou použít: momentálně od 1. listopadu 2022 do 31. května 2023.

I to je zajímavý benefit pro zaměstnance.

NOVÝ OBYTNÝ VŮZ OHROMUJÍCÍ VÝBAVY PŘIPOMÍNÁ LUXUSNÍ DŮM

Uznávaný výrobce obytných vozidel vydává další kvalitní produkt pro luxusní a pohodlný zážitek z cestování. O spolehlivost se má starat motor od Fordu

Vzestup popularity obytných vozů byl jednou z mála pozitiv pandemie koronaviru předcházející lockdownům. Zákazy vycházení a omezování pohybu občany nabudily k zvýšené potřebě cestovat s veškerým domácím vybavením. Dramatická etapa nedávných dějin je snad minulostí, ovšem zájem o svobodomyšlné výletování nepolevuje. Díky poptávce mohou vznikat exkluzivní mobilní domy ověšené cenovkami v milionech korun. Mezi dražší novinky patří Eclipse RV 2023.

Společnost HRC zásobuje dobrodružně založené řidiče od roku 1953. Nabídka oregonské firmy obsahuje modelové řady odlišné velikostí a výbavou v cenách od 154.000 do 491.000 USD (od 3,8 do 12,3 milionu Kč). Nabídku nedávno rozšířila verze Eclipse.

Sportovní obytnák? Na prodej je Volkswagen T3 s šestiválcem Subaru

Nové provedení zajišťuje moderním táborníkům dostatek prostoru na spaní, vaření, hygienu a úschovu věcí. Kompletní elektronická výbava převyšuje standard většiny obytných aut včetně satelitu, bezdrátového internetu, solárního panelu, audio soustavy a dvou kusů televizorů LED, luxusním prvkem je i velkoryse vybavená kuchyně či obývací

pokoj a ložnice konkurující běžným obydlím s pevnými základy. Dispozičně dostačující (výsuvný) interiér je obohacen na přání o další toaletu se sprchovým koutem, volitelně lze zařídit větší jídelní kout a také patrové postele.

Součástí prémiové péče o zákazníka je vyslyšení veškerých uskutečnitelných požadavků na nejvyšší úrovni zpracování. Různé půdorysy umožňují lidem výběr obytného vozu, který nejlépe odpovídá jejich potřebám cestování a životního stylu. Používané materiály obkladů kopírují pohledové povrchy skutečných domů, přidáním obrázků

na zdi zcela zanikají typické rysy často neútlulných karavanů. Výrobní možnosti jsou omezeny pouze peněženkou zájemce a rozměry nákladáku, obydlená část měří 10,2 metru na délku a 2 metry do výšky.

Ford se spalovacími motory nevzdává, poptávka po nich nezmizí

Těžké zázemí do kempu i do přírody vyžaduje adekvátní pohonnou jednotku. V případě Eclipse zůstává věrnost Fordu, který dodal i vidlicový osmiválec o objemu 7,3 litru, disponuje výkonem 260 kW (354 koní) a 634 Nm točivého momentu.

Největší dům ze dřeva bude v Praze-Radlicích

Efektivní využití CLT podle SKANSKY

Největší bytový dům ze dřeva v České republice slibuje společnost SKANSKA v Radlické ulici v Praze 5.

Čtyřpodlažní Dřevák nabídne téměř 80 bytů. Díky použitému materiálu očekává developer výrazné snížení uhlíkové stopy a rychlejší výstavbu. Cílem tohoto pilotního projektu je prokázat funkčnost nového materiálu v tuzemských podmínkách a ověřit potenciál pro budoucí využití. Návrh navazuje na boom využití dřeva ve výstavbě v zahraničí. Budova vyroste v rámci projektu, který vedle dřevostavby zahrnuje ještě dva objekty z konvenčního materiálu.

Výstavba by mohla začít v roce 2024. V rámci projektu bude mít firma možnost porovnat dvě různé stavební technologie a to nejen z hlediska rychlosti výstavby a managementu stavby, ale především z důvodu redukce uhlíkové stopy. Dřevo do budoucna může nahradit část konvenčních materiálů, které víc zatěžují životní prostředí.

Nosnou konstrukci vytvoří křížem lepené desky CLT, dřevo se použije jako pohledový materiál i jako vybavení veřejného prostranství. Objem potřebného betonu na výstavbu objektu konvenční metodou nahradí více jak z poloviny dřevo. Oproti původní výstavbě bude nižší uhlíková stopa až o 40 procent. Použití dřevěné konstrukce místo betonu a oceli je jedním z mnoha nástrojů, jak nalézt cesty ke snížení spotřeby energie v budově a rovněž k systému hospodaření s vodou uvnitř budovy, kdy je třeba hledat udržitelnější řešení.

Ve všech budovách se počítá se systémem pro hospodaření s re-

cyklovanou, tzv. šedou vodou, která sníží spotřebu pitné vody až o čtvrtinu. Teplo z ní poslouží pro předehřev teplé užitkové vody. Dešťovou vodu zadrží nádrže o objemu 135 tisíc litrů, poslouží pro zalévání zeleně. Zelené střechy zachytí nemalé množství dešťových srážek a budou přispívat ke snížení nákladů na ochlazení budovy a zlepšovat lokální mikroklima.

Zdroj: Skanska

DNY NÁJEMNÍHO BYDLENÍ V ČR

V sídle Senátu Parlamentu ČR proběhla osmého prosince konference zaměřená na nájemní bydlení v České republice ve spolupráci se Sdružením nájemníků České republiky, z.s. Hosty konference byli i Bc. Renata Dousková, Mirek Novotný a Tomáš Šlachta, aby zjistili, co nového nás v bytové politice čeká.

Úvodní řeč přednesl čestný předseda SON ČR a zároveň ombudsman Stanislav Křeček, který se nájemnímu bydlení věnuje již 35 let, a tak si plně uvědomuje, že téma bydlení je v dnešní době velký problém, a že mladí lidé nedosáhnou ani na vlastní ani na nájemní bydlení. Takže sdružení usilovně pracuje na nových projektech, které se chystají v budoucnu předložit ve sněmovně ke schválení.

Dalším přednášejícím byl také Ing. Milan Taraba, předseda Sdružení nájemníků České republiky, který účastníkům přiblížil roli Sdružení nájemníků při prosazování bytové politiky státu. Cílem sdružení je ochrana práv nájemců a uživatelů bytů a domů, osvěta a pomoc v sociální nouzi, orientace občanů v sociálních dávkách, prevence před sociálním vyloučením či minimalizace soudních sporů a sporů obecně.

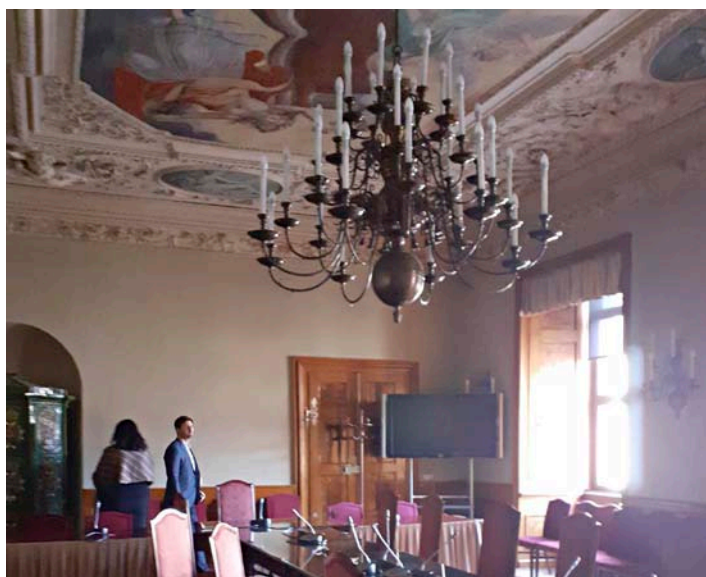
Na programu byl význam nájemního bydlení v rámci mezinárodní unie nájemníků, který přednesla Barbara Steenbergen, možná podpora bytového družstevní výstavby v podání Petra Černého, předsedy představenstva a ředitele Stavebního bytového družstva SEVER, nebo přehled současných a budoucích programů SFPI, představený Hanou Pejpalovou, ředitelkou Státního fondu podpory investic.

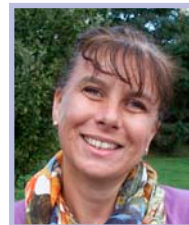
Během přestávky byla možnost krátké prohlídky Valdštejnského paláce, který byl od jeho vybudování v roce 1623 do roku 1945 majetkem rodiny Valdštejnů. Palác nechal vystavět jeden z nejbohatších a nejbohatších šlechticů té doby Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna. Vojevůdce byl povýšený roku 1623 na knížete, roku 1627 jmenovaný vévodou frýdlantským a roku 1629 vévodou meklenburským. V roce 1625 se stal generalissimem císařské armády.

Roku 1632 bojoval se Sasy a se Švédy se střetl v bitvách u Norimberku a u Lützen. Na interiéru paláce je vidět, že Albrecht z Valdštejna dával svoji stoupající moc a rostoucí majetek najevo. Na stavbu si najal několik italských, v té době proslulých stavitelů. Uměleckou výzdobu zahra-

dy svěřil Valdštejn někdejšímu císařskému sochaři Rudolfo II., Adrianovi de Vries.

V dnešní době jsou sály využívány na různé konference a zasedání.

Vážení čtenáři,

správným stanovením diagnózy a léčbě nemocí plicních onemocnění se snažíme předcházet a zabránit respirační nedostatečnosti, selhání plic.

Respirační nedostatečnost, insuficience – selhávání dechových funkcí, při němž dýchací ústrojí není schopno zabezpečit dostatečnou výměnu plynů. Stav ohrožující život hypoxií, nedostatečným množstvím kyslíku v organismu. Je definovaná poklesem arteriálního tlaku kyslíku (paO₂) – hypoxémie a/nebo vzestup arteriálního tlaku oxidu uhličitého (paCO₂) – hyperkapnie. Uvádí se v jednotkách kiloPascal – kPa.

Respirační insuficience může být **akutní** – náhle vzniklý stav, který může být život ohrožující hypoxickým poškozením životně důležitých orgánů, **chronická** – vlekklý stav spojený s nedostatkem kyslíku v krvi (hypoxémie) a zvýšeným množstvím oxidu uhličitého v krvi (hyperkapnie), s plicním emfyzémem, zbytněním pravé komory srdeční a renální kompenzací stavu. Základním kritériem je hodnocení krevních plynů (posouzení množství kyslíku v krvi a stavu acidobazické rovnováhy), klinické příznaky a projevy hypoxémie a hyperkapnie jsou nespecifické.

Podle hodnot krevních plynů se rozlišuje respirační nedostatečnost: ***parciální** – snížení tenze kyslíku bez změny tenze oxidu uhličitého /hypoxemická, I. typ/, ***globální** – přistupuje i zvýšení tenze oxidu uhličitého /hypoxemicko-hyperkapnická, II. typ/, *podle hodnoty pH je hyperkapnická forma kompenzovaná – pH normální, nebo dekompenzovaná – pH snižené, ***latentní** – hodnoty plynů v tělesném klidu normální a patologickými se stávají až při tělesné zátěži, ***manifestní** – pokles paO₂ a případný vzestup paCO₂ i v klidu.

Klasifikace: +kombinace hypoxemie/hyperkapnie je typická pro dechovou tíseň dospělých ARDS, pneumonii, kardiální edém. Jsou provázeny abnormálním rentgenologickým nálezem v plicním parenchymu, +kombinace hypoxemie/hyperkapnie je typickým nálezem při CHOPN, neuromuskulárních onemocněních, onemocnění hrudní stěny (kyfoskolióza, pleurální afekce). Chybějící rentgenologické projevy plicní choroby.

Příčiny: Akutní nedostatečnost: vdechování cizího tělesa, plicní embolie, epiglottitida, pneumotorax, inhalace toxických látek, popáleniny krku, hrudníku, útlum dechového centra, při některých akutních otravách. Chronická nedostatečnost: chronické choroby srdce a plic, chronické selhávání levé komory srdeční, chronická obstrukční plicní nemoc, svalová dystrofie.

Klinické příznaky: Akutní nedostatečnost: **subjektivní** – dušnost, úzkost, neklid, bolest hlavy, **objektivní** – cyanóza, tachykardie. Chronická nedostatečnost: **subjektivní** – dušnost, bolest hlavy, nechutenství, úzkost, neklid nebo apatie, zmatenost, **objektivní** – cyanóza, tachykardie, kůže je teplá, opocená.

Syndrom akutní dechové tíseň dospělých – ARDS byl popsán v r. 1967. Ke vzniku vede řada příčin plicních i mimoplicních – trauma, infekce, sepse, šok, akutní pankreatitida. Konečným výsledkem je **poškození alveolokapilární membrány s následným zvýšením permeability (propustnost) a vznikem nekardiálního plicního edému.**

Klinické příznaky – těžká progredující dušnost, tachypnoe, rentgenologické projevy – **difúzní oboustranné infiltráty.** Vzájemný podíl neventilovaných alveolů vede k **hypoxii** a **respirační acidóze** (z plic je během dýchání nedostatečně vylučován oxid uhličitý, zůstává v krvi, rozpouští se a chemickou reakcí se mění na kyselinu uhličitou a zvyšuje kyselost krve).

Diagnóza – zahrnuje vyvolávající příčinu, hypoxémii rezistentní na terapii, oboustranné plicní infiltráty, plicní tlak v zaklínění menší než 18mmHg.

Terapie převážně podpůrná a empirická, zaměřená na vyvolávající příčinu. Cílem je: ***přiměřená tkáňová oxygenace – saturace O₂** – u nemocného je indikovaná mechanická ventilace s časnou intubací a použitím různých forem dýchání a aplikací kyslíku O₂. ***Medikamentózní terapie** – aplikace glukokortikoidů, podpora cirkulace a orgánové perfúze, prokrvení. ***Ovlivnění průvodních komplikací:** +plicní embolie je častou a závažnou komplikací, proto se doporučuje malá dávka heparinu, +**nozokomiální pneumonie**, +**plicní barotrauma** v důsledku užitých vysokých ventilačních tlaků se vznikem pneumotoraxu, pneumomediastinu, subkutánního emfyzému, +**gastrintersticiální komplikace** – krvácení, ileus, žaludeční distenze (roztážení), +**renální postižení** souvisí se snížením perfúze a s aplikací nefrotoxických antibiotik, +**hematologické abnormality** – chudokrevnost, nedostatek krevních destiček, DIC diseminovaná intravaskulární koagulace.

Prognóza je **nepříznivá** i přes terapeutická opatření úmrtnost dosahuje 40%.

Respirační nedostatečnost při CHOPN. Chronická obstrukční bronchopulmonální nemoc – **bronchiální obstrukce (omezený průtok vzduchu v průduškách), na podkladě zánětlivé reakce na škodlivé látky a plynů ve vdechovaném vzduchu.** Spirometricky stanovená tíže obstrukční ventilační poruchy je určena symptomy a počtem akutních exacerbací za posledních 12 měsíců. **Rozlišujeme šest fenotypů (převládajících klinických projevů onemocnění):**

Bronchitický fenotyp – pacienti s opakovanou expektorací hlenů, více než tři měsíce v rozmezí posledních dvou let. **Emfyzematický fenotyp** – pacienti s průkazem významného plicního emfyzému (fyzikální nálezy, funkční vyšetření plic, RTGhrudníku, HRCT hrudníku).

Plicní kachexie – progredující pokles hmotnosti, redukce svalové hmoty (nevysvětlitelná jinou než plicní chorobou), BMI ≤ 21. **CHOPN s bronchiektáziemi**

(**BCOS**) – pacienti s průkazem bronchiektázií (HRCT), opakovanými respiračními infekty, vykašláváním hlenů (někdy s drobnou příměsí krve). **CHOPN s astmatem (ACOS)** – pacienti s anamnézou astmatu, atopie, pozitivními bronchoprovokačními testy, pozitivitou FENO (vydechovaný oxid dusnatý), průkazem eozinofilie ve sputu, periferní krvi, zvýšené hodnoty IgE.

Fenotyp častých exacerbací – pacienti s rekurentními (opakovanými) respiračními infekcemi, opakovaně vyžadující léčbu pro akutní exacerbaci, opakující se hospitalizace.

Diagnóza. Prohloubení příznaků, stanovení paO₂ a paCO₂. Retence, zadržení CO₂ je známkou alveolární hypoventilace. **Alveolární hypoventilaci dělíme: absolutní** při nedostatečné minutové ventilaci – příčinou je centrální porucha respirace, neuromuskulární onemocnění, afekce hrudní stěny, **relativní** – podkladem je porucha ventilace a perúze při plicních chorobách a poruchy difúze. **Alveolární hypoxémie, hyperkapnie a acidóza** mají za následek vazokonstrikci (zúžení) plicních cév, vzestup plicního arteriálního tlaku s následným přetížením pravého srdce. Na druhé straně stejné faktory způsobují dilataci mozkových cév s následným vzestupem nitrolebečního tlaku, je příčinou dezorientace, bolesti hlavy, změnou osobnosti. Dalším stupněm je zhoršení ledvinových funkcí, vznik arytmií, nadměrná tvorba žaludečních kyselin, poruchy mukociliárního transportu.

Klinické projevy: hypoxie (nedostatek O₂) – neklid, zmatenost, snížená soudnost, cyanóza, tachykardie, **hyperkapnie** (vzestup koncentrace CO₂) – spavost, poruchy vnímání, bolesti hlavy, hyperémie /prokrvení/ kůže, spojivek, tachykardie.

Terapie. Kontinuální dlouhodobá **oxygenoterapie** zaměřená na úpravu hodnot krevních plynů. Zlepšení kvality života, prodloužení doby přežití. **Bronchodilatační terapie** – rozšíření průdušek. **Ovlivnění infekčních komplikací.** Únava respiračních svalů v rámci anémie, malnutrice vyžaduje **intubaci a mechanickou ventilaci. Dechová rehabilitace.**

*Vůně cukroví domovem se line,
klid a pohoda srdce zaplní.
Užívejte si kouzelné chvíle,
kdy všechna přání se Vám vyplní.
Prožijte krásný a kouzelný sváteční čas.
Do nového roku: hodně pohody,
šťastné náhody, žádné nehody,
významné dohody, legrační příhody
a další životní výhody.*

Mezinárodní Mistrovství USIC ve stolním tenise

Jedinečný úspěch ženského týmu ve stolním tenise v Indii

Ve dnech 20. až 27. listopadu 2022 se v Indii – Jajpuru konalo mezinárodní mistrovství USIC ve stolním tenise, kterého se zúčastnilo pět zemí (Indie, ČR, Francie, Švýcarsko a Dánsko).

Výprava z České republiky již tradičně prokázala, že je plnohodnotným soupeřem v rámci mezinárodního mistrovství ve stolním tenise. Výkony našich sportovců v tomto klání prokazovaly jejich nesporné

kvality, jak v technice, tak i v bojovnosti. Výsledkem tohoto klání je zasloužený úspěch našich stolních tenistek. Do finále s indickými hráčkami, jako jediná hráčka z evropských zemí, se probojovala Karolína Strnadová. Při celkovém hodnocení naše stolní tenistky (Karolína Strnadová, Jana Svojanovská, Carmen Pospíšilová) obsadily krásné 2. místo, přičemž vítězem se stala pořádající Indie.

Stolní tenisty – muže tentokrát potrápili nejen hráči z Indie, ale i z Francie. Pod vedením trenéra Jiřího Vrážela v celkovém umístění jsme obsadili 3. místo v družstvech mužů (Zbyněk Flíbor, Michal Koníček, Tomáš Hýbl a Petr Nechutný).

Poděkování za předvedené výkony, perfektní reprezentaci železničního sportu patří celé výpravě, která byla doplněna tlumočnicí PhDr. Helenou Svobodovou.

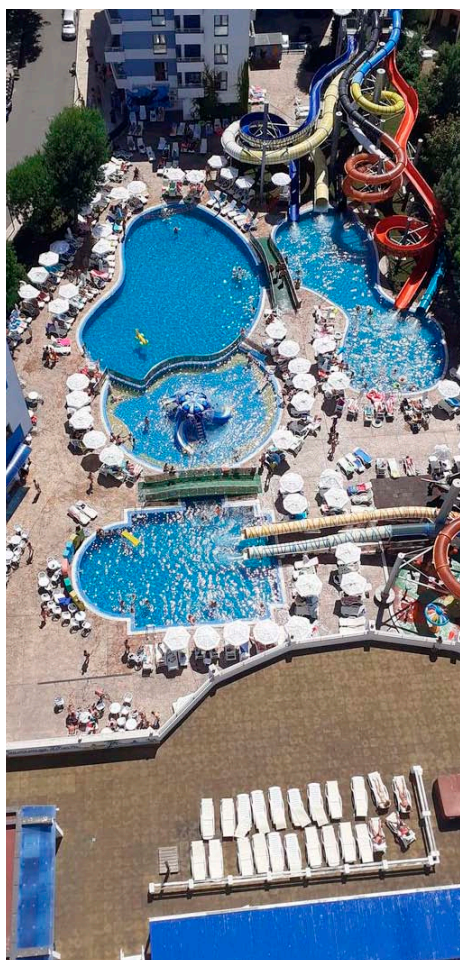
Dovolená bez pohybu neexistuje, aneb

Bulharsko po dvanácté!!!

Jelikož se nám blíží zima, není na škodu si připomenout trochu toho letního tepla z dovolené. Letos jsme s ženou po dvanácté navštívili moje oblíbené Bulharsko a přibrali s sebou i syna s ženou a malou vnučkou. Pro změnu jsme vyměnili Svatý Vlas za Slunečné pobřeží. Také na tomto turisticky oblíbeném místě fungoval animační program, v němž se střídalo vodní pólo, basket, volejbal, šipky, stolní tenis a také celodenní „sešup“ několika velkými tobogány. Těchto sportů se dle možností zúčastním, a tak je dovolená jedno velké „sportování“. Už se těším na další rok a doufám, že zdraví vydrží!

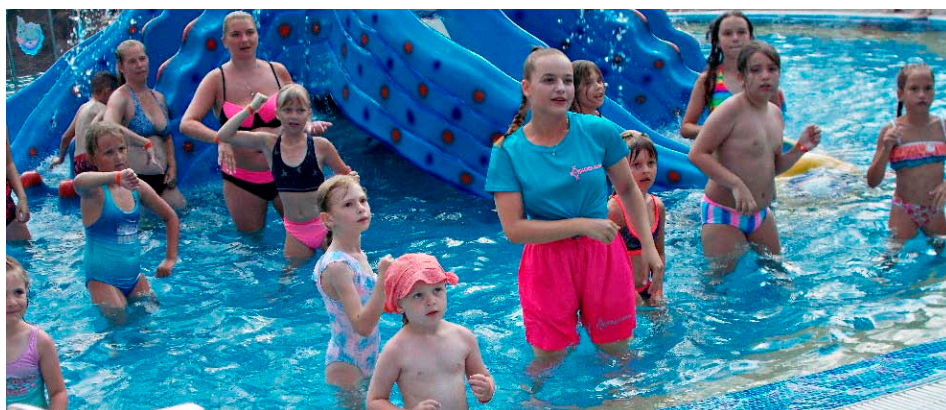
Noční život na Slunečném pobřeží

Bazény a tobogány hotelu Kubáň

Vodní volejbal v plné akci (vnuk, děda a syn v jedné lajně za Česko)

Děvčata při své „vodní“ gymnastice

I děda se odvážil říčet

Také hodně populární šipky byly na pořadu dne

Vánoční punč ve Francii

Máme tu krásný adventní čas, v domácnosti se peče cukroví, smýčí se světnice, zdobí se okna různými světýlky, vaří se na zahřátí vánoční punč, nebo svařáček. A kde jinde nasát pravou vánoční atmosférou než na vánočních trzích. A protože české vánoční trhy na „Staromáku“ v Praze, či na „Zelňáku“ v Brně již znám, vydala jsem se první adventní neděli přivítat rovnou do Francie. Možná, že by všichni předpokládali, že do Paříže, romantického hlavního města, ale ne! Moje cesta vedla do Štrasburku – hlavního města regionu Grand Est ve Francii a historické metropole Alsaska na levém břehu Rýna s 237 100 obyvateli. A musím říci, že se s otevřením vánočních trhů počet lidí ještě zvedl. Před katedrálou Notre-Dame de Strasbourg z 12. až 15. století vyrostlo malé městečko plné dřevěných domečků, kde se nabízela spousta místních dobrot, vánočních suvenýrů anebo svařák, který v zimním čase příjemně zahřál. Během ná-

vštěvy města jsme se samozřejmě zašli podívat do vnitřních prostor katedrály, která je postavena celá z červeného pískovce v gotickém slohu. Součástí je astronomický orloj, který je mistrovským dílem renesance a spolupráce několika umělců, matematiků a techniků. Současný mechanismus pochází z roku 1842.

Velkým zážitkem byla také plavba na lodi po řece Rýn. Výletní loď byla zastřešená průhledným sklem, takže jsme nejen nezmrzli, ale také jsme měli nádherný výhled na stavby na břehu kanálu. Plavba trvala přes hodinu a projeli jsme velký kus města až k sídlu Rady Evropy, Evropskému parlamentu a Evropskému soudu pro lidská práva.

Počasi nám vyšlo nádherně, a tak jsme se dočkali i rozsvíceného stromečku na náměstí Place Kléber, hned jak se setmělo. Celé město se najednou rozzářilo a katedrála do širého okolí odbýjela pět večer. Den v nádherném městě, které připomínalo rakouské horské městečko a zároveň domy u řeky v Holandsku, což je pozůstatek toho, že město v minulosti patřilo střídavě Německu a střídavě Francii, utekl příliš rychle. A musím zhodnotit, že tohle velkolepé město stojí za další návštěvu například i v letním období. Protože pak je možné spatřit stovky čapů, kteří přes Štrasburk migrují.

*Naši elektrinu za šest,
holandský plyn za tři,
a nepřijít o práci,
to vám přeji Nerváci*

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Kateřina Křížová – OHLA ŽS

Milan Sedlák – šéfredaktor – Obzor
+ internetový magazín Nedrážní Obzor